

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

**РОӘК ОӘБ мәжілісі аясындағы
«УНИВЕРСИТЕТТЕРДЕГІ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ ЭКСПОРТТЫҚ ӘЛЕУЕТІН
ЖӘНЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН АРТТЫРУ» АТТЫ
47-ШІ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

26-27 қаңтар 2017 жыл

3 КІТАП

**МАТЕРИАЛЫ
47-ОЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ
И ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ УНИВЕРСИТЕТОВ»
в рамках заседания УМО РУМС**

26-27 января 2017 года

КНИГА 3

Алматы
«Қазақ университеті»
2017

Студенттер ЖОО оқу процесін өзіндік жеке қажеттіліктеріне, мақсаттарына, құндылықтарына бағалайды. Ал олар білім алудың басты мақсаты – осы сала бойынша маман дайындау. Студенттерде белгілі бір деңгейдегі түпкі нәтижеге жету мақсаты үстем болып келеді. Оқу шешу процесінің өзі тек түпкі нәтижемен байланыста ғана маңызды болып келеді (баға алу, диплом алу және т.б.).

Алайда субъективті жаңа білім алуға бағытталған танымдық мотив те байқалады. Оның әрекетінің түпкі нәтижесімен ғана емес, оны орындау процесімен байланысты (танымдық қызығушылық, шешім табудың нақты әдістері және т.б.).

Студенттердің көпшілігінде ерік мотивінің төмендігі байқалды. Бұл саналы түрде мақсат әрекеті стандарттарының жоғары деңгейде болмағандығын (мысалы, ұйымдастырушылық табандылық деңгейі және т.б.), олардың өзіндік біліктілігін деңгейін көтерудегі төмен ұмтылдығын көрсетеді.

Алайда жүргізілген сауалнама нәтижесі негізінде студенттердің барлығы дерлік білімді байқалмады. Бұл өз кезегінде кәсіби болашақ мамандығына деген қызығушылық түйсіктері жұмыстардың қажеттелігін көрсетеді.

Оқытуды табысты және тиімді жүргізу студенттердің сабақ барысындағы ынтасын қиындатады емес. Ынталандыру компонентіне тек мекеме ғана жауап бермейді. Ынталандырудың мақсаты студенттердің назарын сабақ тақырыбына аударту және білімге деген құмарлықты, танымдық қызығушылықты қалыптастыру. Сондай-ақ, студенттердің бойында бір уақытта оқудың белсенділігін арттыруға жауапкершілікті дамыту маңызды. Тақырыптың өзектілігі мен қажеттілігін, маңыздылығы мен сабақтың басында ғана айтып айқындап, түсіндіріп қана қоймай, сабақ өту барысында қолдануға ойластырып қойған жөн. Әсіресе, зейінді сақтап тұру үшін сабақтың екінші болымдағы материалын белсенді түрде қабылдауға бағытталған түрлі әдіс-тәсілдерді қажет етеді [4].

Студенттерде оқу мотивациясын қалыптастырудың мынадай педагогикалық әдістерін ұсынамыз:

- оқудың түрлі формаларын қолдану;
- жетістікке жету жағдайын қалыптастыру;
- оқудың проблемалық сипаты,
- оқу іс-әрекетін болашақ кәсібінің көрнекілік және әлеуметтік жағдайларға жақындау,
- оқу материалдарының әр түрлілігі, эмоционалдық реңкі;
- студенттердің педагогикалық тәжірибесін, ғылыми-зерттеу және өзіндік жұмыстарын ұйымдастыру;
- бақылау мен өзіндік бақылауды ұйымдастыру.

Нәтижелер:

1) студенттердің танымдық белсенділігінің дамуы оқытушының ықпалына және студенттердің тәжірибесіне тәуелді;

2) танымдылық белсенділікті дамыту көздері:

оқу құралының мазмұны,
студенттердің танымдық белсенділігін ұйымдастыру процесі ролін атқаратын оқу процесі;
студент пен оқытушының тұлғалық қоры;

3) сабақ кезіндегі танымдық белсенділіктің байқалу формалары:

студенттің өз бетінше жұмыс жасау қабілеті;
жеке шығармашылық;

4) танымдылық белсенділікті қалыптастыру жағдайлары:

студенттердің белсенді ой қызметін дамытуға максималды сүйену,
оқу процесін студенттердің дамуының оптималды деңгейінде жүргізу,
білім алудың эмоционалды реңкі, оқу процесінің жағымды эмоционалды жағдайы.

Оқу әрекетінің табыстылығы көптеген психологиялық және педагогикалық сипаттағы көптеген факторлармен байланысты, сондықтан студенттердің қалыптастыру кешенді жұмысты талап етеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Батаршев А.В. Учебно-профессиональная мотивация молодежи: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений - М.: Издательский центр «Академия», 2009. – 192 с.

2. Ильин Е.П. Мотивации и мотивы. - СПб.: Питер, (Серия «Мастера психологии»), 2006. – 512 с.

3. Лисовицкий В.Г., Дмитриев А.Б. Личность студента. – Л., 2004. – 204 с.

4. Асмолов А.Г. По ту сторону сознания: методологические проблемы неклассической психологии [Текст] / А.Г. Асмолов. - М. : Смысл, 2002. – 480 с.

Бергенева Н.С., Сағарбаева А.С., Жуманова Г.С., Исанбекова А.Т.

ЕКІ ДИПЛОМДЫҚ БІЛІМ БЕРУ – «ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ӨМІР ТІРШІЛІГІН ҚАУІПСІЗДІГІ» САЛАСЫНДАҒЫ МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕМЕ

Екі дипломды білім беру қазақстандық жоғарғы мектептердің халықаралық білім беру кеңістігін тәжірибелік интеграциясының дамуының маңызды сатысы болып табылады. Бұл бағыт Қазақстандық жоғарғы

орындарының ғылыми зерттеу, білім беру сапасын арттыру, университеттерін әлемдік білім беру жүйесіндегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру тұрғысынан стратегиялық қызығушылыққа жауап береді және үдерісінің негізгі қағидалары мен ұстанымдарына сәйкес келеді.

Жоғары мектептердің жаһандануы және халықаралық интеграциясы жайында білім берудің инновациялық стратегиясына өту қажет деп танылады. Бір ЖОО-да оқын жүрсе, бірақ университеттің білім алу фактісінің өзі инновациялық болып табылады. Бұл, инновациялық білім берудің өркендету, инновациялық табиғат және адамдармен қауіпсіз және диалогтық тұрғыда өзара байланысқа дапайы және тұнаның білімді қамтамасыз ете алуымен байланысты.

Инновациялық оқу түрін енгізудегі маңызды қадамның бірі, шет елдік жоғары оқу орындарымен бірге екі дипломдық бағдарламаны іске асыру болып табылады. Осы жайында Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарында, қазақстандық жоғары оқу орындарының 20%-ы шетелдік жоғары оқу орындарымен бірлесе отырып, екі дипломдық білім беруді іске асыратындығы көрсетілген. Бұл, біздің білім беру жүйесінде бәсекеге қабілеттіліктің маңызды критерилерінің бірі болып саналады.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінде (әл-Фараби ат. ҚазҰУ) екі дипломдық білім беруді іске асыру үшін басым бағдарламалардың бірі, ол ТМД-ға мүше мемлекеттер университеттерімен ынтымақтастық болып табылады. Қазіргі таңда әл-Фараби ат. ҚазҰУ екі желілік университеттер Консорциумына (Әл-Фараби Ат. ҚазҰУ) және Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының (ШЫҰ) мүшесі болып табылады.

Шанхай Ынтымақтастық Ұйымы Университетінің (ШЫҰУ) құрылу мақсаты ШЫҰ-ның мемлекеттік-құқықтық нормаларымен қабылданған көпжақты нормативті-құқықтық актілері аясында анықталған, және ШЫҰ-на мүше мемлекеттер арасындағы бейбіт көршілес қарым-қатынастарды және өзара сенімді нығайтуға; білім беру, ғылым және мәдениет салаларында интеграциялық үдерістерді дамытуға; көпжақты білім беру, ғылыми және мәдени байланысты кеңейтуге жаңа серпіліс беруге; жастардың заманауи сапалы білім алу мүмкіндіктерін арттыруға; ал ұстаздар мен ғалымдардың ғылыми байланыстарын жетілдіруге; ұйымға мүше елдердің саяси, экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени салаларының тиімді ұйымдастырылуына атсалысуға бағытталған.

Дипломдық бағдарлама - бұл Университет пен басқа да бір немесе бірнеше ЖОО (немесе білім беру орындары) арасында ұйымдастырылатын және жүзеге асырылатын, екі диплом алумен аяқталатын бірлескен білім беру бағдарламасы.

Бұл бағдарлама Қазақстанның ең үздік университеттерінің бірі әл-Фараби атындағы Қазақ ҰУ-де іске асырылады. “Екідипломдық білім” бағдарламасы оқуға түсушілер үшін ғана емес, сонымен қатар білім алушылар үшін де үздік бағдарлама болып табылады, себебі бірінші кезекте халықаралық байланыстарды дамытуға, Еуропа мен Азия елдерінің үздік университеттерімен келісім орнайды.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ – өзекті және сұранысқа ие магистр мамандықтары бойынша екі дипломдық бағдарламаны іске асыру бағдарламалары ойдағыдай жүзеге асырлуда. Халқаралық білім беру бағдарламалары магистранттар жоғарғы оқу орындарының серіктес университеттерде алдыңғы қатарлы оқытушыларынан білім алады. Магистранттар толық оқу әдістемелік әдебиетті және шет елдің білім беру жүйесімен модульдерін тұрғылықты орын бойынша тындай алады, сонымен қатар интернет – бағдарламаларымен қолдана алады.

«Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» саласындағы мамандарды даярлау бағдарламасы екі дипломдық білім берудің маңызы артуда. Бұл адам қауіпсіздігі және оның тіршілік ортасының сақталуына бағытталған теориялық және практикалық деңгейдегі мамандарды даярлаумен байланысты.

«Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» мамандығының 2 курс магистранттары білім алу жүйесінде ШЫҰУ жобасы аясында және екі дипломды білім беру бағдарламасы академиялық бағдарламаны ресей мемлекетінің көш алды жоғары оқу орындарында, атап айтқанда Оңтүстік–Урал университеті «20.04.01-Техносфералық қауіпсіздік», «05.04.06 – Экология және табиғатты қорғау» бағытындағы даярлау және Алтай мемлекеттік университеті «05.04.06 – Экология және табиғатты қорғау» бағытын даярлау бойынша оқуға жіберілді. Бұл университеттермен алдын ала екі дипломдық бағдарламаны іске асыру мақсатында келісім шарт жасалған.

Бұл бағдарламаны алатын мамандарды даярлау барысында білім беру бағдарламасының мазмұнын келісу және бағдарламаның мақсатына сәйкес жұмыстары үлкен жауапкершілікті талап етеді. Білім алушыларға Серіктес-және өзара байланысты қарым-қатынаста көрсетілген құқықтары мен міндеттерін сақтау бойынша талаптарымен таныстыру, бағдарламаны іске асыру үшін келісімнің жергілікті нормативтік актілерін, сонымен қатар білім алатын елдің мемлекеттік нормасын орындауға міндеттеу.

Бұл бағдарламаны іске асыру үшін Бірлескен білім беру бағдарламасы (БББ) жасалынады. БББ бір немесе бірнеше жоғары оқу орындарымен өңделін, іске асырылады, оны аяқтаған бітірушіге төменде көрсетілген бағдарламаны бірісуін білім алғаны жайлы мағлұмат ретінде беріледі:

(1) Бірлескен білім беру бағдарламасы – Серіктес–ЖОО 1 және Серіктес–ЖОО 2 дипломдары;

(2) Бірлескен білім беру бағдарламасы – Серіктес–ЖОО 1 және Серіктес–ЖОО 2 куәліктері;

(3) Бірлескен білім беру бағдарламасы – Серіктес–ЖОО 1 дипломы және Серіктес–ЖОО 2 куәлігі;

(4) Бірлескен білім беру бағдарламасы – Серіктес–ЖОО 1 дипломы және Серіктес–ЖОО 1 куәлігі.

БББ ұзақтығы жалпы 2 жылға жасалынады.

«Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған оратны қорғау» мамандығының 1+1 құрылымы таңдалған. Магистранттар өз университетінде екі семестр, 1 және 2-курс атындағы ҚазҰУ 1-ші курс магистратурасын бітірген магистранттар, екінші және үшінші магистратура университеттерде: Оңтүстік-УрМУ және АлтМУ оқиды. Магистратураның екінші және үшінші магистрлік диссертацияны жазу белгіленеді. Магистранттар 4-ші семестрде виртуалды формада оқуға мүмкіндік бар.

Екі дипломды білім беру бағдарламасы бойынша оқуды ойдағыдай бітірген магистранттар университеттің дипломын алады: Қазақстандық және шет елдің, біздің мамандығымыз және ҚазҰУ+АлтМУ.

«Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған оратны қорғау» мамандығының нәтижесінде жауап алынды. Сұрақ жауаптың нәтижесінде жоғарыда аталған мамандықтың білім беру магистрлік бағдарламаға оң баға беріп отыр, мысалға, жаңа құрылымдармен жұмыс мүмкіндік алған, электрқауіпсіздігі, дірілқауіпсіздігі, өртқауіпсіздігі бағытындағы жұмыстармен танысқан. Сонымен қатар жаңа «Техэксперт», «Экология», «Экономика» және «Prigodin «CFAST» компьютерлік бағдарламаларды меңгере отырып, «Экология» және «Экономика» жобалар жасаған және ғылыми семинарларға қатысқан. Кітапхана қорынан білім алуға оңай қол жеткізуге болатындықтан білім алу үрдісінің жақсаруы әрі жеңілдетілгеніне атап өтті. Өз кезегінде бай кітапханаға университет түрлі баспалармен қолдау беріп отыр.

Осылайша, инженерлік мамандық магистранттары академиялық ұтқырлықты арттырып отырып, сапалырақ білім мен зерттеу бағдарламаларына қол жеткізеді және ғылыми Академиялық ұтқырлық бағдарламасын қолдау және көтермелеу, еліміздегі ғылымдарына нарығында лайықты орынға ие бола алатындай, сапалы жаңа еңбек ресурстарын тигізеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспары / Астана, 2017.
2. Ерова Д.Р. Педагогические условия формирования социальной мобильности инженеров к академической мобильности / Д.Р. Ерова, Ф.Т. Шагеева // Казанский Издательский Дом, 2015. – № 6. – С.196-198.
3. Ерова Д.Р. Социально-психологическая компетенция будущих технических специалистов в условиях современных требований производства / Д.Р. Ерова // Международная научная конференция «Технологии будущего», 2012.

Боранбаева А.Е., Алдиярова А.И.

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІң БАСҚАРУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Инновация - жаңа немесе жетілдірілген тауар (жұмыс, қызмет көрсету) немесе пайдаланылатын жаңа немесе жетілдірілген технологиялық процессті іске асырушы ғылымдармен қабілетті субъектінің нәтижелерін пайдалану [1].

Инновациялық қызмет - нәтижелері экономикалық өсу мен бәсекелесу қабілетін арттыруға әндірістің әртүрлі салалары мен қоғамның басқару саласында және өндіріс технологиялары мен өнімнің түрлерін енгізуге бағытталған қызмет [2].

Университеттің білім және ғылыми-техникалық саласындағы инновациялық ғылыми-зерттеу жұмыстарының бағыттарын кезеңдер бойынша реттеу отаруды қолдау.

Жоғары оқу орындарының басшылығы үшін ғылыми-зерттеу жұмыстарының үлесі мәселесі әрқашан өзекті болған. Дегенмен, қазіргі оқу ордаларында ғылыми нәтижелерді көрсеткіштер жоқ.

Университеттің басқару жүйесі іргелі ғылыми-зерттеулер нәтижесінің негізінде толық инновациялық цикл мәселесін қарастыру керек. Инновациялық өнімді нарықта тираждау үрдісін қамтуы қажет. Университеттің инновациялық және өндіріс саласына келесі үрдістер енуі қажет: қызметкерлер мен ұжымдардың ғылыми зерттеулерін инновациялық қаражатпен қамтамасыз ету, жаңа өнімді сертификаттау үрдісін университеттің ғылыми-зерттеу ғана емес, инновациялық қызмет бағыттарындағы қызмет нәтижесі ол өнім немесе қызмет. Ол техникалық саламен тікелей инновациялық амбебаптылығында.

- Жоғарғы оқу орындарының инновациялық қызметі саласындағы сана менеджменті:
- жаңа тапсырысшылар мен нарықтардың (халықаралық) ізденісі;
 - ұйымның тұрақты дамуының ұзақ мерзімді стратегиясын құру және жүзеге асыру;
 - шығындардың барлық түрлерін қысқарту;
 - технологиялық және орындаушы тәртіпті жоғарлату;